

Mësimi i orientuar në veprim

Nxënësi pra duhet të bëjë planifikimin në mënyrë të pavarur dhe sipas mundësive të zbatoj dhe kontrollojë vetë atë. Përmbyllja e njësisë së orientuar në porosi dhe veprim, në parim duhet të tejkaloj kontrollimin dhe vlerësimin. Në vend të protokollit ose të një dokumentimi të shkurtër të projektit mund të bëhet p.sh. një dokumentim i plotë me përshkrimin e funksionit, planet, format me shënime, udhëzuesin për përdorim, sugjerime për përmirësime. Përmes kësaj gjatë dorëzimit të produktit në vazhdim tek klienti rikrijohet një obligim për klientin.

4.4 Metodat e mësimi të orientuar në veprim

Mësimi i orientuar në veprim është një koncept didaktik, i cili i kufizon strukturat sistematike profesionale dhe të veprimit. Mund të realizohet përmes metodave të ndryshme të mësimi.

4.4.1 Teknikat e moderimit

Teknikat e moderimit përdoren sot gjithnjë e më shpesh; qoftë gjatë diskutimeve në radio dhe televizion apo edhe në takime në ndërmarrje – ato janë prezente. Pothuaj gjithnjë kur takohen njerëz dhe diskutojnë në mes vete atëherë është prezent një koordinator i diskutimit, Moderatori. Ai drejton procesin e grupit dhe mundohet të optimoj bisedën me teknika të ndryshme. Si specialist i metodave mundohet ai që përmes metodave të ndryshme të nxjerrë rezultatet më të mira të mundshme.

Mësimi i orientuar në veprim

Përparësitë e teknikave të moderimit të mësimi i orientuar në veprim potencohen në raport me aspektet e mësimi të orientuar në veprim:

Drejtuar kah qëllimi

- Teknikat e moderimit ndihmojnë përcaktimin e qëllimeve (p.sh. Brainstorming me pyetje me më shumë pikë).
- Teknikat e moderimit (p.sh. plani i ecurisë & plani i projektit) shpijnë hap pas hapi tek qëllimi i përcaktuar, pa e humbur në ndonjë moment nga sytë.
- Bazuar në objekt
- Me ndihmën e teknikave të moderimit mund të përzgjidhen objektet mësimore (p.sh. Brainstorming, Matrica).
- Përmes teknikave të moderimit mund të paraqiten procese (p.sh. plani i ecurisë).

Strukturuar sipas veprimit

- Teknikat e moderimit plotësojnë fazat e mësimi të orientuar në veprim

sistematike

- Teknikat e moderimit (matrica e teknologjisë, skema e ecurisë; paraqitja e procesit) nxisin të menduarit sistematik.
- Teknikat e moderimit (p.sh. Brainstorming, pyetja me karta, etj.) nuk i kufizojnë aspektet përmbajtësore.
- Rrjetimi mund të paraqitet në mënyrë grafike (p.sh. ndryshimi radhitjes dhe lidhja e kartave përmes shigjetave).
- Teknikat e moderimit janë aktive dhe dinamike (p.sh. urdhërimi ose plotësimi gjatë pyetjeve me karta)

Mësimi i orientuar në veprim

në tërësi

- Teknikat e moderimit nuk përjashtojnë teknika/metoda tjera, ato plotësojnë dhe me këtë nxisin një zgjedhje të metodave në tërësi (p.sh. përcaktimi i kriterëve me matricë për një lojë me rrole).
- Teknikat e moderimit mundësojnë një interaksion të shumëllojshëm dhe të orientuar në rezultate..

Bazuar në subjekt

- Përmes teknikave të moderimit mund tu paraqiten nxënësve gjërat e rëndësishme (Matrica.; raporti me jetën dhe profesionin).
- Teknikat e moderimit nxisin aktivitetin e nxënësve dhe mundësojnë përcjelljen e përvojave të nxënësve në mësim (p.sh. Brainstorming, Matrica, etj.)
- Teknikat e moderimit nxisin nxënësin të mendoj për aftësitë dhe njohurit e tija (p.sh. plani i aktiviteteve).

Një rezultat nuk nënkupton automatikisht edhe një zgjidhje (p.sh. mund të paraqiten probleme të reja ose edhe nuk ka zgjidhje). Për cilësinë përmbajtësore përgjegjësinë e bartë vet grupi. Moderatorin mbështet grupin në këshilla dhe vepra, mirëpo asnjëherë nuk jep ndonjë udhëzim konkret dhe siguron që grupi të jetë dhe të mbetet i aftë për punë.

Në vitet e fundit teknikat e moderimit kanë hyrë edhe në përditshmërinë e shkollave profesionale. Ato ndihmojnë mësimdhënësit në kryerjen e detyrës, për të përcjellë kompetencat vepruese profesionale. Roli i mësimdhënësve te mësimi i orientuar në veprim duhet të zhvillohet në drejtim të moderimit dhe këshillimit për proceset mësimore.

Mësimi i orientuar në veprim

Në krahasim me rolin tradicional të mësimdhënësit si „mësues“, tek mësimi i orientuar në veprim, roli i mësimdhënësit pëson një ndryshim fundamental. Ai vë në dispozicion arranzhmanin mësimor. Në mësimin modern, mësimdhënësi mundëson të mësuarit, ai është organizator, këshilltar dhe moderator defenziv.

Një moderator do të duhej të zotëronte disa teknika të moderimit dhe ti përdor ato jo vetëm sipas planit por edhe në mësim varësisht nga situata.

Disa teknika të moderimit do të duhej ti shtjellonim në cilësi të shembujve:

Matrica

Matrica është gjithnjë atëherë e përshtatshme (fig. 12), kur ndërlidhen të dhënat në mes vete. Nga matrica e krijuar mund të fitohen njohuri, të cilat mund të shprien tek zgjidhjet. Një matricë tipike për mësimin teknik është një matricë krahasuese e teknologjisë.

Zgjidhja	Teknologjia	Ekologjia	Ekonomia
Teknologjia e vjetër	<ul style="list-style-type: none"> • Kabllot • Lidhjet në prizë • Relejet • Lidhjet e transistorit • Ndërprerës mekanik 	<ul style="list-style-type: none"> • Pesha ↑ • Lënda djegëse ↑ • Emisionet e materieve dëmtuese ↑ • Materiali ↑ • Ndotja e ambientit ↑ 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjasat për prishje ↑ • Mirëmbajtja ↑ • Shpenzimet e prodhimit ↑ • Shpenzimet për personel ↑ • Pajisje diagnostifikuese ↓ • Shpenz. e personelit ↑ • Siguria e vozitjes ↓ • Komoditeti gjatë vozitjes ↓
Teknologjia e re	<ul style="list-style-type: none"> • Lidhja në rrjet • Bus; CAN etj • Përçues të valëve të dritës • Multiplex • Pjesë dhe grupe ndërtimi elektronike 	<ul style="list-style-type: none"> • Pesha ↓ • Lënda djegëse ↓ • Emisionet e materieve dëmtuese ↓ • Materiali ↓ • Ndotja e ambientit ↓ 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjasat për prishje ↓ • Koha për mirëmbajtje ↓ • Interv. për mirëmbajtje ↓ • Shpenz. E prodhimit ↓ <ul style="list-style-type: none"> • Sensorët ↓ • Lidhje bakri ↓ • Priza ↓ • Personeli profesional ↑ • Shpenz. personelit ↓ • Pajisje diagnostifikuese ↑ • Siguria në vozitje ↑ • Komoditeti gjatë vozitjes

12: Krahasimi i teknologjisë

Mësimi i orientuar në veprim

Varësisht prej kohës dhe njohurive paraprake të nxënësve mësimdhënësi jep një matricë; kriteret për matricën zhvillohen në klasë ose në grupe. Puna në mësim është e mundshme pa ndonjë mundim të madh, meqë një matricë mund të krijohet në folje ose në tabelë.

Tema:	Grupi punues:		
1) Çka duam të arrijmë?			
2) Çka duhet bërë?	Kush?	Kur?	OK?
1.			
2.			
3.			
3) Çka na duhet për punën tonë?			

13: Matricë planifikimi për nxënësin

Plani i aktiviteteve

Plani i aktiviteteve synon një plan konkret të aktiviteteve, të mënyrës së punës, dhe përcaktimin e përgjegjësisë. Karakteristike për një plan aktiviteteve janë pyetjet: kush, çka, kur, me çka, përse (qëllimi). Varësisht prej grupit mësimdhënësi mund të lë nxënësit të zhvillojnë një plan ose të përdorë një planë të konstruktuar paraprakisht (fig.13)

Mësimi i orientuar në veprim

Një plan mund të paraqitet edhe me mediat e vjetra. Mund të përdoren edhe medime më të reja (shumëllojshmëri e mediave), por nuk është e domosdoshme. Një fushë e përdorimit do të ishte p.sh. në diagnostifikim – pyetje tipike në teknikën e matjeve do të ishin:

1. Cilat gabime mund të paraqiten ?
2. Si / me çka mund të gjejë gabimin?
3. Si e evitoj gabimin?

Plani i ecurisë

Proceset e zgjidhjes së problemit mund të paraqiten qartë përmes planit të ecurisë. Planet e ecurisë janë të bindshme kur bëhet fjalë për punë të strukturuar dhe orientuar kah qëllimi.

Pyetja me kartela

Pyetja me kartela është një nga metodat e moderimit që përdoren më së shpeshti në shkollë. Për të filluar një temë të re mund të fitojmë përshtypjet e para mbi objektin mësimor dhe njohuritë paraprake të nxënësve. Për të mbledhur tema, pyetje, ide, mundësi zgjidhjesh, shërben kjo metodë. Në këtë rast vlenë mënyra e ecurisë:

Çdo nxënës shënon mendimet e veta lidhur me një pyetje në një kartë (vetëm një mendim, e shkruan me të mëdha dhe lexueshëm).

Të gjithë nxënësit paraqesin mendimet e tyre dhe i ngjeshin ato në tabelë (në murë apo i vendosin në tokë etj.). Mendimet e dyfishuara vendosen së bashku.

Në më shumë procese të seleksionimit të thënieve të ngjashme gjegjësisht me kuptime të njëjta u vihet nga një nocion kryesor

Mësimi i orientuar në veprim

Në fund vendosë klasa se në cilat komplekse do të punoj më tutje. Mënyra e punës është një pikë tjetër diskutimi.

Rezultati i të pyeturit përmes kartave në të shumtën e rasteve do të duhej të ishte një udhëzim për ecurinë e mëtejme. Ndarjet e ndryshme nxënësit mund ti bëjnë njëkohësisht ose duke ndarë punën. Nëse një njësi është përpunuar me sukses, atëherë për arsye motivuese kjo do të duhej të vizualizohej.

4.4.2 Metoda tjera kreative

Metoda e tophit të borës

Metoda e tophit të borës është një proces i shkallëzuar i Brainstorming, me qëllim të mbledhjes së pyetjeve/problemeve, ideve/zgjidhjeve lidhur me një temë. Pjesëmarrësit shkëmbejnë dhe dakordojnë qëndrimet e tyre nëpër grupe të ndryshme. Në fund qëndron një zgjidhje/përgjigje, vendosur nga të gjithë pjesëmarrësit. Nocioni „metoda e tophit të borës“ qëndron, sepse me këtë metodë shpreshtohen gjithnjë e më shumë idetë individuale përmes grupeve punuese. Kjo metodë synon zgjerimin e kompetencave sociale dhe komunikative. Në veçanti duhet theksuar nxitjen e sjelljes demokratike, ndër të tjerat pranimi i mendimeve tjera, dakordimi dhe qëndrimi prapa rezultatit të përbashkët.